

SZÉKELYFÖLD

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HIRLAP.

Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr, egyes szám ára 6 kr.
Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Felolvasó szerkesztő és kiadóulajdonos:
IFJABB DOBAY JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
SZABÓ ALBERT KÖNYVNYOMDÁJA E. VÁSÁRHELYT.
Hirdetések díjszabály szerint. Nyitlár sora 10 kr.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenkint 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralekban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

Társadalmunk.

Vessünk egy pillantást a mai magyar társadalomra. Egy nagy, forrongó tömeg az egész, félig bomladozófélen, félig újjáalakulófélen; a régi társadalmi rétegek fenekestől felforgatva: a gentry, vagyonából kipusztulva, züllőfélen maga is; a parasztság kivándorlófélen, régi erkölceiben megzavarva, — egyik sem az már, a ki volt; helyettük más társadalmi elemek kerekednek felül, a felgazdagodottak azok, a kiket vagyonuk, munkaképességük, intelligenciájuk emel: a hivatalnokvilág, a zsidóság, a városi polgárság, az iparos, a kereskedőelem; sőt vannak oly társadalmi csoportok is, többnyire foglalkozás szerint, melyeket egyenesen a kor megnövekedett igényei hoztak létre; a tanítók és forgalmi hivatalnokok immár hatalmas testülete; és még sok más, a miről ezelőtt 50 esztendővel senki sem álmodott. A társadalmi forrongásból tehát egyes ily csoportok kezdenek kiválni; a tétlen elemek pedig hullnak szét és sodródnak hol ide, hol oda, hol egyik, hol másik eleven, működő csoporthoz. Csak figyeljük meg egy-egy megye, egy-egy város mai társadalmát: kik állnak ma a dolgok élén? A kikre ezelőtt rá se ügyelt senki. Hova lettek az egykori vezetők? Szétzülve tengődnek; az életrealóbbja besorozta maga-magát közlegénynek a kenyérért küzdők seregébe és a maga erején törekszik újból kivívni azt a helyet, melyre az előtt születésénél fogva a véletlen állította, de a melyen megállni akkor nem volt elég erős. Ez a karvágás, ez az emelkedés meg alá-sülyedése az egyes csoportoknak jellemzi Magyarországon mai társadalmának külső képét. De milyen ez a társadalom belsőleg?

Megadja erre a választ maga az élet, s hű képet ad róla a kor lelki életének tükré, a sajtó. Szomorú ez a kép. Akár a nemzeti műveltség, akár a közmoral, akár az egyéni boldogság, akár a magyar nemzeti eszme szempontjából. Egyben, igaz előnyösen különbözik a mai társadalom a régittől: hogy a munkát jobban megbecsüli és józanabb; már majdnem minden társadalmi elem kezd nálunk dolgozni és most nem hever annyi testi-lelki erő paragon, mint azelőtt. Hisz innen a művelődés minden ágában a föllendülés, a fejlődés. Csak hogy a munkaerő megsokszorozódásával nem tartott lépést az általános műveltség; a közérkölc pedig határozott sülyedést mutat; s ennek a sülyedését, s az általános műveltségnek a hiányát megspinli az egyén és kárát vallja a nemzeti fejlődés. Vegyük azonban e jelenségeket egyenkint.

Hogy általános műveltségről nálunk szó nem lehet, azt sajnálattal vagyunk kénytelenek beismerni mindnyájan, a kiknek alkalmunk volt a mai magyar társadalom különböző elemeivel érintkezni; sajnos, mindnyájan ismerjük azt a fölületességet, azt a belső ürességet, a mit a társadalmi külsőségek aggodalmas betartásával alig-alig bírnak leplezni, sok helyütt még ugynevezett jobb köreink is. Melyikünket ne szomorított volna már el a mi társaságaink sekélyessége, léhasága; az az elvadultság, mely az egymással való versengések alkalmával kifejezésre jut; a fogékonyságnak csaknem teljes hiánya minden magasabb törekvés, minden nemesebb élvezet iránt. Ezt az általános műveletlenséget megspinli az egyén, mert a haladó kornak csak igényei súlyosodnak rá, de a mi ezeket kárpótolná: a nemesebb élvezetek megsokszorozódása, abból ő ki van zárva, mert nincs hozzá művelve; hogy a nemzeti fejlődés mennyire vallja kárát, azt fejtegetnem igazán fölösleges; az ugyanis minden gondolkozó ember előtt világos.

Az állami tisztviselők, altisztek és szolgák illetményeinek szabályozásáról szóló 1893. évi IV. törvényezikket az országos törvénytar március 24-ikén megjelent harmadik száma hirdette ki s már a hivatalos lapban is megjelent. A törvény 1893. április 1-jén lép életbe. A törvény életbe léptetéséhez szükséges intézkedések megtörténtek és az új kinevezési okmányokat még e hó folyamán kézbesítik az érdekelt tisztviselőknek, hogy magasabb illetményeiket április hó elsején felvehessék.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Az igazságügyminiszterium költségvetését tárgyalta a képviselőház. Ez a tárgyalás igen érdekesen mutatja azt a hangulatot, a melyet Szilágyi

Dezsővel szemben az ellenzék ma tanusít. Csendes és rendkívül rövid volt ez a vita; s ez bizonyítja legjobban, hogy az a rendkívüli munka a mit Szilágyi Dezső a kodifikálás terén produkál, elnémitotta az ellenzékét s ha párt-elfogultsága nem engedi is meg, hogy elismerésének adjon kifejezést, legalább — hallgat.

A mai ülésen, az általános vita folytatásában Veszter Imre, Várady Károly és Kovács József szólaltak föl, kik Szilágyi Dezső igazságügyminiszternek alkalmat nyújtottak egy kiváló sikerű szónoklat megtartására. Ez a beszéd is csak hozzájárult ahhoz a folyton növekvő elismeréshez, mely elől már az ellenzék józan elemei sem zárkózhatnak el. Az igazságügyminiszter könnyen áttekinthető képet nyújtott igazságszolgáltatásunk munkában levő reformjáról s a ház élénk helyesléssel kísérte Szilágyi kijelentéseit.

A részletes tárgyalásnál is csak pár apró fölszólalás volt; Latkóczy Imre előadó, Ugryon Gábor, Horváth Gyula, Pázmándy Dénes, stb. beszéltek s délutáni egy órára már le volt tárgyalva az egész igazságügyi budget.

Szilágyi Dezső ez alkalomból a szabadelvű párt igen meleg ovációban részesítette, hosszasán megéljenzte. Az ülés végén Mikó Árpád betejestette a mentelmi bizottság jelentését a Polónyi Géza mentelmi ügye tárgyában.

A legközelebbi ülés április 5-én lesz.

Az 1896-iki ezredéves országos kiállítás részletes csoport beosztási programja.

(Folytatás.)

XI. csoport.

Építési ipar.

1. Kőműves-ipar és a kőműves-ipar által felhasznált anyagok (tégla, mész, cement stb.)
2. Kőfaragó ipar és a kőfaragó ipar által felhasznált anyagok és azok feldolgozási módja.
3. Ács ipar (fedélszerkezetek, gerendák, pavilonok, kioszkok stb.)
4. Tetőbefedési munkák és fedanyagok (pala, cserep, bádóg, faszindely, fedél-papirlemez, facement-burkolatok stb.)
5. Épület-bádógos-ipar (ereszesatornák, tetőablakok, stb.)
6. Épületasztalos-ipar (ablakok, ajtók, kapuk famenyezetek, falburkolatok, falépcsők stb.)
7. Épületlakatos-ipar (ablak- és ajtóvasalások, záruk, rugók, felvasalások, pántok, léposó-rácsoszatok, vaskapuk stb.)
8. Mázolómunkák. (épület-asztalosmunkák mázolása különböző színekben és fautáztatokban.)
9. Üveges ipar és az üveges ipar által felhasznált anyagok, (közönséges ablaküveg, solintáblák, homályosított, mintázott, edzett táblák, ajtók és ablakok számára, színes táblák, üvegfestmények stb.)
10. Padlók és padolat burkolatok (közönséges deszkapadlók, parketák, cement- és egyéb lemezek, teraszok, aszfalt stb.)
11. Födém szerkezetek (kő, műkő, fa, vas, beton és egyéb anyagokból.)
12. Építési diszitmények (fűsz, műkő, fa, vas, beton és egyéb anyagokból.)
13. Világítás (légszesz- és elektromos vezetékek); fűtés (központi fűtési berendezések és kőszülékek, kandallók, kályhák, takaréktűzhelyek stb.); szellőztetés (szellőztetési berendezések és ezek alkatrészei).
14. Vizezetek és csatornázás épületek berendezésére (kagylók, fürdőszobák, csoatok és pissoirok.)

15. Épület-alkatrészek (tornyok, lépcsőházak, verandák, belső épületrészek stb.)

16. Oly építkezések rajzai és mintái, melyek nem művészeti szempontból, hanem gyakorlati hasznavehetőségüknek és a szerkezet nevezetességénél fogva bemutattnak (egyszerűbb laképületek, gyárépületek stb.)

XII. csoport.

Fa-ipar. Butor-ipar, Decoratív-ipar. Teljes lakberendezések.

(A VII. és XI. csoportokba tartozók kivételével)

1. Ládagyártás.
2. Gazdasági és háztartási eszközök, u. m. lajtörjék, taligák, lapátok, favillák, jármok, dézsák, puttynok, kádák, sajtárok stb.

3. Kádár-ipar u. m. hordók, vedrek, ürmérők és egyéb faedények, mint a műves kádár-termekei.

4. Munkaeszközök és szerszámok, a mennyiben lényeges alkatrészeik előállítására a fa-ipar körébe tartozik; u. m. gyalupadok, esztergapadok, asztalos-, ács-, esztergályos- és kádár-szerszámok.

5. Kosárfonó-ipar. Kosárfonómunkák; fűz-, szalma-, sás, nád stb. fonatu kosarak, gyékények, székek, diszárak, stb., a mennyiben nem tartoznak a házi ipar körébe.

6. Butor-ipar.

a) Kerti butorok.
b) Konyhabutorok (a teljes konyhaberendezések kivételével), u. m. mint szekrények, asztalok, állványok, mángorlók, teknők stb.

c) Szobabutorok még pedig egy- vagy több fából készült egyszerű finomabb festett vagy fényezett, vésett, berakott, faragott stb. butorok, u. m. paraszbutorok, egyszerűbb polgári butorok, finom és fényűzési butorok; butorok berakott fával, ontsallt, fayence-száll, gyöngyházzal stb. Párnázott butorok, tekeasztalok stb.

Butorok hajlított fából.
Vasbutorok.

d) Egyházi czélokra szánt faipari készítmények (oltárok, padok stb.)

7. Esztergályos-ipar; u. m. keretek, állványok, székek, oszlopok, diszműtárgyak, függönytartók stb.

Az esztergályos-ipar kisebb tárgyai a XVI. csoportba tartoznak.

8. Szobrász munkák, a mennyiben nem mint művészeti tárgyak, sem mint építési ipari cikkek, hanem mint belső berendezési és díszítési tárgyak szerepelnek, u. m. faszobrok, díszkeretek, kandalló-díszek stb.

9. Aranyozó munkák.

10. Mázoló munkák.

11. Kárpitos munkák és díszítmények.

12. Szobafestők és díszfestők azon készítményei, a melyek szobák díszítésére igényeltetnek.

13. Papír-kárpitok, a mennyiben mint a lakberendezés díszítményei menyezeten, falakon stb. mutattnak be.

14. Teljes lakberendezések; és pedig:

a) Előszoba; b) lakszoba (fogadó, férfi dohányzó-, ebédlő-, öltöző-hálószoba stb.), c) teljes fürdőszoba; d) teljes konyhaberendezés; e) teljes closet-berendezés; f) irodák és nyilvános helyiségek teljes berendezése stb.

XIII. csoport.

Agyag- és üveg-ipar.

(A XI. csoportba tartozók kivételével.)

I. Agyagipar.

A) Színes agyagból készült likacsos agyagárak.
1. Mázatlan és mázas fazekas edények, grafitos edények, terracotta munkák stb.

2. Tűzálló agyagárak, u. m. olvasztó edények, göredek stb.

3. Durva fayence (ónmázás edény) fehér és festett edények stb.

B) Fehér agyagból készült likacsos agyagárak.

1. Köedény, u. m. fehér és festett köedény házi használatra, barna főzőedény stb.

2. Diszfayence.

C) Színes agyagból készített tömött agyagárak.

Durva köanyag, u. m. köanyag-korsók, edények stb.

D) Fehér agyagból készített tömött agyagárak.

Fehér és festett porcellán házi használatra, mosdó cikkek, díszműtárgyak stb.

E) Nyers anyagok, u. m. agyag, mázanyagok és festékek.

II. Üvegipar.

1. Közönséges fuvott üveg (háztartási és gyógyszerári czélokra stb.)

2. Csiszolt üveg (használati és fényűzési cikkek stb.)

3. Sajtolt üveg (háztartási cikkek stb.)

4. Világítási cikkek.

5. Palackgyártás.

6. Üvegfestészet.

XIV. csoport.

Bőr-ipar. Fonó- és szövőipar. Ruházati ipar.

I. Bőr-ipar.

1. Kikészített bőrok. (Talpbőrök, fejbőrök, téhénbőrök, szjibőrök, birka-, bárány-, és zergebőrök, festett bőrok stb., bőrhulladékok.)

2. Szörmeárak. (Prémblések, prémőrök, prémelések stb.)

3. Szjiggyártó és nyerges munkák. Ostorok.

4. Bőrdíszmunkák.

5. Bőrdíszmunkák.

6. Kaucuk-készítmények.

II. Fonó- és szövőipar.

1. Gyapjúipar. (Gyárilag mosott gyapjú, mügyapjú. Fonodai gyártmányok, u. m. fonalak, czernák stb. és félgyártmányok. Minden szőt áru u. m. posztók, kelmék, szőnyegek stb.)

2. Len-, kender- és jute-ipar. (Tilott és gerebenezett len és kender; fonodai gyártmányok, u. m. fonalak, czernák. Kötés árak stb. és félgyártmányok. Minden szőt áru, u. m. hevederek, tömlők, vásznak és asztalmenüek.)

3. Pamut-ipar. (Fonodai gyártmányok és félgyártmányok; minden szőt áru, u. m. pamutvásznak, ruhaszövetek stb.)

4. Fehérítő-, festő-, színyomó és kikészítő ipar. (Fehérített és csínázott árak; festett és színyomott árak; festett vagy tisztított ruhadarabok; vízhatlan ponyvák, vízhatlan vagy viaszos vásznak.)

5. Selyemipar. (Grége selyem és kőcselyem; sodrott és czernázott selyem; szövetek és szalagok.)

6. Paszomán-, csipke- és himzőipar.

(Fonott, vert és sodrott áru, az aranyos zsinórokat is ide értve. — Gombkötőárak; butor és díszpászomán árak; csipkék és himzések a mennyiben iparszerűen készültek.)

7. Kötő és kötszőipar. (Mindennemű kötött és kötszővött árak, a mennyiben iparszerűen készültek.)

III. Ruházati ipar.

1. Szabó-ipar. (Férfi ruha, női ruha, gyermek ruha. Magyar szabó és szűrszabó-ipar; magyar díszöltönyök, pápi öltönyök, egyenruhák, a mennyiben a XVII. csoportba nem tartoznak.)

2. Szűcs-ipar. (Uri viseletű prémes-bélelt vagy prémes és bélelt felső ruhák, karmantyuk, sapkák stb.; népies viseletű szűcs árak; utazó ruhák stb.)

3. Fehérnemű és mellékes öltönydarabok. (Ágyruha; férfi-, női és gyermek fehérneműek; fűzők, férfinyakkendők.)

4. Kalapok. (Kalapipari félgyártmányok; férfikalapok selyem-, nemez-, posztó- és szalmából; női kalapok; sapkák; egyenruházati fővegek, a mennyiben a XVII. csoportba nem tartoznak; felszerelési cikkek.)

5. Lábbeli. (Férfi, női, gyermek cipők és cizmek; sárcipők, bocskorok; lábbeli felszerelések.)

6. Keztyűk. (Mindennemű keztyűk; szarvasbőrárak.)

7. Fodrász ipar.

8. Müvirágok és dísztollak.

9. Ágyberendezés cikkek. (Matraczok, ágybetétek stb.)

(Vége következik.)

Különfelek.

-- Kézdi-Vásárheiyt az ujonczozás márcz. 27-én vette kezdetét. A sorozó bizottság 26-án este érkezett Kézdi-Vásárhelyre. A bizottság tagjai: Tompa Miklós alispán, dr. Antal Mihály megyei főorvos, a sorhad részéről: Sturmer Sándor cs. és kir. őrnagy, Muresán Gyula cs. és kir. ezredorvos, Tornai Károly cs. és kir. főhadnagy; a honvédség részéről: Dánffy Dénes alezredes, Fritsch Oswald ezredorvos, Horváth Károly hadnagy. Az első napon, azaz márcz. 27-én Kézdi-Vásárhely város részéről soroztak. Az eredmény kielégítőnek mondható. Ki volt irva 89 egyén, előállott 60 egyén, besoroztatott 24. A első korosztályból besoroztatott: Benke Gyula, Cseh József, Jancsó István, Ilyés Lajos, Pap Lajos, Török János, Turóczy Albert Béla, Molnár Kálmán póttartálos, Mágóri Endre, György András, Szojtyori Károly, Kovács József, Jancsó Sándor, Belezay Gyula. Távol maradt igazolva 8, igazolatlan 5, utóállítandó 1. A II. korosztályból besoroztatott: Szűcs Ferencz Lázár, Medvé Sándor, távol maradt igazolva 5, igazolatlan 6. A III. korosztályból besoroztatott: Kovács Ferencz József, Muzsnai Domokos, utóállítandó 1, távol maradt igazolva 2, igazolatlan 4. Idegen sorozó járásból előállott 7, besoroztatott 2 és pedig: Szővérviktor, Chaltuszky Károly. A kézdi járás részéről 28-an kezdték meg a sorozást s ez tartani fog

29 ig, márcz. 30-tól ápr. 4-ig szünet az ünnepek miatt, 4., 5. és 6. á. ismét soroznak a kézdi járás részéről. Ápr. 7-én Bereczk, Soósmező; 8., 11. és 12. Kovászna, 14. és 15-én Nagy-Ajtán soroznak. Háromszék megyében van két városi és 5 vidéki sorozó járás s ezekből a sorozásra felhívottak száma következő: 1. Szentgyörgy város részéről ki volt irva 100. 2. Sepsi járás részéről 226. 3. Kézdivásárhely város részéről 89. 4. Kézdi járás részéről 966. 5. Bereczk-Soósmező részéről 78. 6. Orbai járás részéről 482. 7. Miklósvári járás részéről 683. Összesen 2624.

— Halálozás. Özv. Arkosi Veress Györgyné született Lengyel Borbála egy széles körben ismert és tisztelt derék matrona f. év márcz. 23-án meghalt 78 éves korában. A szentgyörgyi Gódricsalád az elhunytban egy felejthetetlen rokont sirat

— Időrársunk elég különös arra, hogy mindig beszéljünk róla. Mindig hideg, mindig kellemetlen. Már 10 nap óta állott be ismét a tél s ez sehogys akar engedni. A hegyeket s mezőket meg egyre vastag hóréteg borítja s még a városban benn is nagy része — jéggá válna — megvan. Éjjelenként rendszeren erős fagy és nappal meg hideg szél és gyenge olvadás van. Ha ilyen idők járnak későn lesz tavasz!

— Sorozási képek. Tarka csoportokban vonulnak fel a nyalka legények a tanácssházhoz, hol a „császár emberei” határozni fognak sorsuk felett. Bubánatba merült szülők és rokonság, könyező szeretők kísérik az ifjakat. Fenn az emeleten megharsan a falusi jegyzők hívó szava s pár pillanat múlva a fin eltűnik a sorozási helyiség ajtója mögött. Lenn a szeretők szívekerősen dobognak s következnak a drukknak kitoss pillanatai. Végre ismét nyílik az ajtó s ott lenn minden érzés a szembe gyűl s minden arczon egy-egy nagy kérdés kifejezése ül, s ha a legény bevált, mélységes fájdalom s ellenkező esetben kitörő öröm váltja fel a szorongást. Fordulnak elő humoros jelenetek is. Ha egy-egy nyomorék, kicsiny, vagy rossz növésű legény lép ki a tereméből, az alatt várokozó tömeg menten kész megjegyzéseivel: „Ez lovas tengerésznek van besorozva!” „Oh nem! Jézus Mária huszára!” „Ennek is inas kell, ki fegyvert utána hordja!” stb., stb. És a tömeg zajosan mulat a szegény legény rovására. Bánja is az, csak hogy nem kell a császár kenyérét enni. Dél felé a mozgalmas kép lassanként elhalványodik. Az az napi sorozásnak vége van s a nép elszéled, hogy ki örömeiben, ki bujában csináljon magának egy görbe napot.

— A sepsi szentgyörgyi küldöttség Kossuthnál. Kossuth Lajoshoz f. hó 19-én indult el Seps-Szentgyörgyről a tíz tagból álló küldöttség Turinba és f. hó 24-én nyújtotta át a város díszpolgári oklevelét az agg nagy hazafiak. Kossuth Lajos — írja egyik jelen volt — szívesen fogadott bennünket. Tudta, hogy eljövünk és elkészült fogadásunkra. Mikor délelőtt meglátogattuk őt, egyenes testtartással, mely éppen nem árulja el nagy korát, jött a szobában élénk s barátságos készsorsítással üdvözölt bennünket. Hangja csodálatos csengésű, nem reszket, arozsine kitűnő, kedélye élénk és hűvel tudakozódik minden után, a mi messze Magyarországon történik. Csak akkor kezdett hangja reszketni, a mikor átadtuk a sepsi-szentgyörgyiek díszpolgári oklevelét és ő köszönetet mondott e figyelemért. Régi emlékek, szomorú emlékek egész serege ujjalt meg előtte, eszébe jutott a hős székelyek híres vitézsége, eszébe jutott magányos számkivetettség és Kossuth Lajos arczán könyezépek pergették végig. Némán, szólanul néztük fájdalmát, meghatottságát. Végre is ő kezdett vigasztalni bennünket. Élénk érdeklődéssel kérdezősködött a székely viszonyok felől, kérdéseivel és feleleteivel elárulván, mennyire tájékozódott a hazai ügyekben s mennyire nem kerüli ki figyelmét a legjelentéktelenebbnek látszó dolog sem, ha Magyarországon történik. A küldöttség vezetője és szónoka Várkonyi Endre, főgymnáziumi tanár volt, ki a város nevében üdvözölte lelkes beszédben nagy hazánkfűt; beszéde végeztével átnyújtotta Seps-Szentgyörgy város díszoklevelét. Kossuth Lajos köszönet-

tel fogadta a székelyek megtisztelését s az egész küldöttséget meghívta villásreggelire. Itt szintén Várkonyi Endre, a küldöttség vezetője köszöntötte fel Kossuthot, a ki könyekig meghatározta még egyszer köszönetet a küldöttség tagjainak, a kik messze földről jöttek hozzá, az alkonyán lévő hontalanhoz. Öt órát töltöttünk Kossuth Lajosnál, a ki olyan érdekes dolgokat mondott el nekünk az ő csodálatos elbeszélő tehetségével, hogy az öt óra rövidnek tűnt fel előttünk. Szívesen beszélt mindenről, nem kerülte el a legkényesebb témákat sem és hosszasan fejtegette a legújabb politikai viszonyokat is. Beszélte az egyházpolitikai kérdésekről, a mikor kijelentette, hogy sajnálná, ha Wekerle miniszterelnök egyházpolitikája miatt buknék meg. Estére téra hívta meg Kossuth a küldöttséget, mely rövid ottidés után melyen meghatározta bucsuzott el Kossuth Lajostól és Ruttkay-nétól.

— **A makasai régi templom.** F. hó 23-ára várták Makasán a műemlékek országos bizottságának küldöttét, hogy a műemléket képező ottani ref. templomban található tárgyakat lebontassa s azokat Budapestre rendeltetési helyére elszállíttassa. Az ujonnan építendő templom helyén lévő mostani régi templomban az eddigi kutatások szerint a belső falon több régi falrész maradt. A 14-ik századból, melyeket annakidejében Huszka József a „Székely Nemzet”-ben részletesen megismert. Az alsó padlózat felbontásával pedig a keleti részen egy boltíves ép kriptát takarítottak ki, melyben koporsó-daraboknál és egy szövet selyem kelménél egyebet nem kaptak. A további kutatásnál kitűnt, hogy a templom keleti része később épült és akkor keletkezhetett az alatta lévő kriptá. A nyugoti részen is észlelhető, hogy ott is vagy kriptá van, vagy pedig valamely verem, hova a tatárjárás alkalmával rejthették el feltételezhető holmijokat az akkori lakosok. Ezen ásatás félben maradt, míg a műemlék tárgyakat képező felső padlózat s a festmények lebontva nem lesznek. S ha az újabb ásatás sem hoz napvilágra semmi újat, úgy örök homály marad ezen ódon épület keletkezéséről, mert sem az egyházi levéltárban, sem a falazaton semmi látható nyom nem vezet rá.

— **Betörés.** F. hó 20-án éjjel Baróthon egy üzlethelyiséget feltörték. E miatt egy pár fülei embert le is fűleltek legott gyanura. Főként erre az nyújtott, hogy a letartóztatott egyének, kik egy családhoz tartoznak, szegénységük dacára a következő napokon bárányotokányal, mint nálunk szokatlanul dúsz táplálékkal éltek s hogy meg ne ösömöröljenek, bőséges borral vigadtak. Azonkívül, hogy a dohány se hiányozzék az őr ebédéből, virginia s macedoniai dohány is pakliszámra jött. De ő fátum! a görög nevű dohány adott legnagyobb okot a gyanura, mert e fajta csak a kirabolt üzletben volt látható, honnan a dohánytermékek kivül még 45 frtnyi pénzt, cukrot, rumot is elemeltek. A betörésre még nappal elkészültek, a reteszartó csavarokat meglazították, hogy éjjel annál könnyebben kifizessék fejsejükkkel. A letartóztatottak mindezek dacára konok tagadásban leledzenek.

— **Nagy tüzek Gyulafehérvárról.** E hó 20-án este kigyuladt és reggelre teljesen leégett Gyulafehérvárra a nagy kiterjedésű püspöki sörház és pedig elannyira földig, hogy az alatta levő öt pince közül három beomlott, maga alá temetvén és semmivé tévén a hordókban elhelyezett sör, bort. Kiszámíthatatlan szerencsétlenség származhatott volna abból, ha beég, illetve beomlik a másik két pince is, melyek egyikében számtalan hordó spiritus, — másikában nagy mennyiségű petroleum volt raktáron. A rémület nagy is volt a sörház szomszédságában, — a gondviselés és a derék tűzoltók fáradszón munkája azonban elhárította a veszélyt. A megelőző napokban pedig ugyancsak Gyulafehérvárról leégett a Bányai-féle zálogház s odaveszett a zálogtárgyak legnagyobb része. Az üzlet azonban biztosítva volt.

— **Az egykoronások.** Az eziüst egykoronásokat tudvalevőleg csak akkor fogják kibocsátani, ha az összes huszonöt krajczárosokat bevonták. Itt-ott azért látható Budapesten is az új ezüstpénz, Bécsből pedig azt jelentik, hogy az osztrák képviselők napidíjukban fejenként tíz darab új egykoronást kaptak. Az új pénzt igen csinosnak találták. Az osztrák pénzügyminiszter már arról is intézkedett, hogy mi legyen az új pénzek nevének a rövidítése. A bécsi nyomdászok, kik e tárgyban gyűlést tartottak, azt ajánlották, hogy a Krone rövidítése Kr. legyen, a Heller-é pedig h. Az utóbbi javaslatot a miniszter el is fogadta, a Krone rövidítését azonban a K-t rendelte, mert a Kr. alatt könnyen Kreuzer-t érthetne a közönség.

— **A miniszterelnöknek veszedelemben.** Nagy ve-

szedelemben volt Wekerle Sándor miniszterelnök felesége. Sétakocsizása közben a muzeum-körúton megbokrosodtak a lovai s olyan viczkádozást vittek véghez, hogy csaknem fölborították a kocsit. A veszedelem akkor lett csak nagy, mikor a lovak a lóvasút sínjein elbuktak, mert egy szemközt haladó lóvonatu kocsit csaknem elgázolta a miniszterelnöknek fogatát. A kritikus pillanatban a miniszterelnöknek kinyitott a kocsiból, még pedig olyan szerencsével, hogy semmi baja sem történt. Az izgalmas jelenetnek óriási nézőközönsége volt.

— **Az új országház építése.** Az új országház építési programját erre az évre már megállapította a művezetőség. A kőfaragótelepen összesen 6000 köbméter megmunkált kő áll rendelkezésre, melyet az idei nyáron fel fognak használni az építésnél. Az építés április 1-én megkezdődik, de csak a szőlőt védett s napsütött helyeken. Az idén tovább építik a főpárkányzatot, a külsővel egyenlő magasságra emelik föl a belső falakat s augusztusban meg fogják tartani a bokrétaünnepet. Ezután kiépítik a tető egy részét, majd a ballustrádot. A földolog különben most a nagy kupola és fölépcsőház kiépítése, melyeknek 1896-ra, a millenáris jubileumra el kell készülnie. Az idén már hozzáfognak a szoborművek készítéséhez. Eddig a következő szoborcsoport tervezetek érkeztek be: Szent István Kőllő Miklóstól, Szent László Róna Józseftől, II. Endre Mátrai Lajostól, Könyves Kálmán Mayer Edétől, IV. Béla Loránti Antaltól és Mátyás király Bezeredy Gyulától. E főalakok mellett két-két paizstartó van az illető királyt jellemző inszigniókkal. A szobrok czinkből készülnek, két méter magasak és színezettek lesznek.

— **A marosvásárhelyi állami fa- és fémipari szakiskolának legelső záróvizsgái.** E hó 19-én és 20-án tartották meg Kovács Ferencz apát-plebános, illetőleg Tauszik B. Hugó keresk. és iparkamarai elnök elnöklése alatt. A Lukács Béla keresk. miniszter által létesített ipari szakiskola, mely építő- és agyagipari téli tanfolyammal is egybe van kapcsolva, 1892. évi november hó 14-én nyílt meg; tehát alig négy hónapja áll fenn s már is oly eredményeket volt képes fölmutatni, melyek a legszebb reményekre jogosítanak. Különösen meglepő volt az intézet növendékeinek rajz- és model-képzése, melyben 32 tanuló nem kevesebb mint 400 darab különböző szakmába vágó rajzzal, továbbá számos agyag- és gipsz-mintázattal, valamint fa-faragászati tárgyakkal vett részt s mely kiállítás fényesen tanuskodott a tanulók kezűgyességének és szakértelmének fejlődéséről. A szóbeli vizsgálatok — dacára a legtöbb tanuló kezdetleges és hiányos előképzettségének — kielőgítő eredményre vezettek, sőt egyes tárgyakból, mint például az építési anyagismeretből, valóságos meglepő sikert mutattak fel. A vizsgálatokat, melyeken szép számú hallgatóság is volt jelen, a mi örvendetes jele az e fontos hivatású intézet iránt nyilvánuló érdeklődésnek, Kovács Ferencz apát-plebános szép beszéd kíséretében nyitotta meg s azok befejeztével Tauszik B. Hugó iparkamarai elnök hasonlóképen határos beszédben esztelte az intézetnek kiváló jelentőségű hivatását különös elismeréssel fejezve ki az iskola igazgatójának és tanári karának az elért szép siker fölött. Végül Schwartz Jakab igazgató bejelentette, hogy a fa- és fémipari szakon az előadások megszokott nélkül tovább fognak tartani, az építő- és agyagipari tanfolyamok azonban csak fél évesek lévén, az évre végleg bezárának.

— **A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara köztdomására.** Hozza, hogy a nagyszebeni országos tébolyda február 1-én és ruházati szükségleteinek biztosítására és a kolozsvári m. kir. dohánygyár részére szükséges faanyagok szállítására, valamint a m. kir. államvasutak vonalain összgyűlö ócska vasak eladására vonatkozólag kibocsátott árlejtési hirdetmények a kamara irodájában megtekinthetők.

— **„Költér” a vádlottak padján.** Hazafi Veray János, a magyar haza vándor lantosa és költője, állandó alakja lesz lassankint a VIII. ker. kapitányságnak. Nemrégiben még mint fölperes jelent meg betykén a kapitány előtt, ma szerényen húzódott meg a vádlottak padján. Súlyos dolgokat szentencziáztak a szegény apostol fejére, azt mondták, hogy a vasárnapi szabadságnappal után ő lázította Tisza Kálmán ellen a népet. Pedig szegény feje dehogyan lázított, összes törekvése az volt, hogy minél több piczulát áruljon ki vörös-féher-zöld papírosra nyomtatott megrovási kalandjaiból. Tapadt is Veray mindent, majdnem azt is, hogy megszületett.

— Mi a neve? kérdezte a kapitány.
— Hazafi Veray János.
— Hogyan írja a nevét?
— Szeretettel mondván, hogy jól esik a tekintetes urnak.
— Milyen vallásu?
— A milyen körökben megjelenek, olyan vallásnak mondom magam, de azért született katolikus vagyok.

— Foglalkozása?
— Tizenhat év óta a magyar nép költője, a haza veterán lantosa.
— Hány éves?
— Most első kukoriczakapáláskor leszek negyvenöt éves.
— Hol született?
— A világ közepén, Gömörmegyében, a hol a szurok csepeg.

— Nős-e vagy nőtlen?
— Még nem vagyok nős, de ha a polgári házasságot behozzák, eleget akarok tenni honpolgári kötelezettségemnek.
— Volt-e katona?
— Nem én, könyörgöm ássan, lufaltu vagyok.
— Mit hozhat föl védelmére?
— Kérem alázatosan, én olyan nagy tisztelője vagyok Tisza Kálmánnak és egész családjának, meg is énekeltem őket, hogy akartam volna megsejteni. De hát elragadott a nép és elűl vitt, mint egy fullajtár. Azután meg én nem is beszéltem másról, mint a polgári házasságról és pedig a következőképpen, nagyságos kapitány uram:

Hazánk és nemzetünk mind jobban fejlődik, Ha minden férfi család körben megházasodik, Ne egyházi, hanem polgári házasság legyen, Mert ezáltal az aggszűzek száma nagyon megcsappan.

Hiába volt azonban ez a lojális fölfogás a kapitány Verayt ötven forint bírságra, vagy öt napi elzárásra ítélte. Veray szörnyen érzékenyült:

— Hogy an megyet én mar most Rómába. Inkább leülöm a büntetést, de előbb appellálok és írok rá egy olyan megrovási kalandot, hogy többet el nem ítél a kapitány ur!

— **Az újság.** Ez lesz a cizme annak a diszes könyvnek, melyet a Pesti Napló ingyen küld meg husvétii ajándékkul a lap minden előfizetőjének. Írója: Szomaházy István, a kitűnő tárczaíró, a lap belső munkatársa. A könyv számos fejezetben ismerteti meg az olvasókkal a hírlapírás műhelyét, az újságcsinálás kissé misztikus munkáját, a rovatokat, a segítő forrásokat, a hírlapírás komoly és humoros alakjait, a kiválóbb újságírókat, s egész sereg tréfás történetet, anekdotát mesél el az újságírás köréből. A könyvnek színes, párisias czimlapja lesz, s több érdekes melléklettel, kéziratmásolatok kivül husz tollrajzok közöl Göröritől. Ez a kitűnő újság, a mult év végén új alakot öltött, már újalakulásának e rövid három hónapja alatt oly nagy népszerűségre tett szert a miniszter pártatlan a magyar idők iradalmában. Szép és előkelő alakja, komoly, minden léhaságot mellőző belső tartalma, nagy terjedelme, közleményeinek magas és igazán modern színvonalra mind hozzájárultak ehhez a pártatlan sikerhez. A magyar közönség érzi, hogy a Pesti Napló-ban egy elsőrangú, nyugateurópai nivójú politikai napi újságot kap, mely olyan budget-vel s a munkatársak oly fényes táborával dolgozik, melyhez fogható nem igen volt még magyar lapnál. A Pesti Napló-nak oly kitűnő összeköttetései vannak az ország belső részében és a külföld politikai czen-trumaiban, hogy minden fölmerült eseményről gyorsan, részletesen, hiven referálhat olvasóinak. Vezérezik kettei kitűnő publicisták, tárczaírók, kis cikkeit a magyar sajtó legemlésebb tagjai, rovatait kiváló és gyakorlott újságírók szerkesztik. A Pesti Napló az új évnegyed alkalmából azt az újítást lépteti életbe, hogy esti kiadására külön előfizetést nyit, s így mindazok, kik egy másik kedves újságuktól nem akarnának megválni, külön is járathatják az esti lapot, mely a legfrissebb híreket és értesítéseket közli. Az esti lap ára, külön, postán küldve, 2 frt 80 kr negyedévenként.

Vörös here

nagyszemű arankamentes 10, 25, 50 kilós zsákokban államilag plombozva 100 kilónként 76 frt, 5 kilós plombozott postaszák 4 frt. Bármely mennyiségben utánvétért kapható:

gróf Teleki Arvéd drassói uradalmában

10-10 u. p. Szerdahely.

Óriás burgonya:

Richter-féle Imperator 100 kg. 5 frt. Paulsen-féle kék héju 5 kg. 1 frt. Csemege-sajt Nonplusultra netto 4 kiló postaláda 3 frt.

